

- בערב ביקרתי עם פוליה, רננה ודוליק בתיאטר הבימה המחזה "המסלא מקום" המערכה הראשונה היא רבת רושט, ומדכאה, השנייה - קצת זולה. האפיוור אינו עושה כלל רושט של ראש כנטיה של מאות מיליונים, דיבורו מבוחר במקצת, ודווקא הועצתו כאיש לא חשוב ממחיה כוח האשמה נגדו.

15.7.64, יום ד'

בא אצלי, בלי חודעה מוקדמת, קשחי. החאונן כי מכור לו דירה חמורה עשרת אלפים ל"י בחשלוט למשך שנתיים, כיון שמיגר בתשלום, במשך חדשים אחדים - עובדים לבסל שטר המכירה, אם כי הוא טסלם כל הציבורים, אמרתי לו כי אין בידי לעזור לו, אולי רק אדבר על כך עם שר החקלאות אם אנש אתו כמשך השבוע הזה.

אחריו בא אצלי שלמה גבון.

16.8.64, יום ה' כח' אב

הבוקר יצאנו מתימה לח"א.

ב-11 בא אצלי שאול. הראני כתב יד של קרוב לשמונה מאות עמוד בארית שזהו רק חלק ראשון של יהודי זקן ברוטיה המתאר חיי ארבע דורות. בספר זה

הגיע רק עד שנת 1916. קראתי רק ההקדמה. המהמר שואל למי אני כותב? אני הולך למות, וכל העם היהודי ברוסיה גוסס, ודברי אמילו לא יגיעו אליו. הוא לא יודע לקרא אמילו, ועד שאגטור - הישאר עוד יהודי אחד ברוסיה יהודי? נתן לי גם מאמר ברוסית של מי שהיה קומוניסט יהודי והחישא וחזר לחנך. עדיין לא קראתי זאת, החיירות לארץ מהגוש הקומוניסטי מחוץ לרוסיה הולכת וגדלה. מהונגריה באו 500 תיירים יהודים. בכלל לדבריו הארצות הקומוניסטיות הכמוסות לרוסיה - מהקרבות יותר ויותר לאירופה. אסנת המפלגה הקומוניסטית שלמה יחידה, אבל אורח החיים הוא אירופאי, המסחר כרטי לגמרי, גם החקלאות היא מרמית. מתלבשים כמו באירופה.

בשהים עטדה בא אצלי חקוע - שגירנו בברה"ט. סיפורו על החיים ברוסיה קודר. יש יחס של אצל זלזול לעבודה גומנית. השחיהות נכוצה בכל החובים. המשרד עוקר באכזריות את היהדות. יש אמליה נגד יהודים. יש משרות שאליהן יהודי לא מחקבל, אבל בשום משרה אין יהודי כגיע אלא לרונת של סגן. יש רק שלושה בתי כנסיה ברוסיה ראויים לשם זהו בטומקבה, בלנינגרד ובטיפליס. שאר בתי הכנסה מלוכלכים ומזוחסיכ בסתכוון. הנוער יותר קשור ליהדות מהדור הקטני. זוכר עוד תקופה השואה וסטלין אולם הלהץ של ההתבוללותהולך וגדל. רבים נשואי התערובת, ^{ונרשמים} היהודים כרוטים. זמן רב לא יוכלו היהודים לעמוד בלחץ, אם כי עכשו הערות לנעשה בישראל גדולה. מקסימים לקול ישראל ולא מפריעים. ההתחרות בין רוסיה וסין מבכירה אצל שניהן נהירה אחרי הערבים.

באותה בא אצלי חוסר. הביא לי פרק שלישי. השומט חריש לא יהיה חתום על החיגור אם כי הוא עוזר. גם חוסר יודע שהיו לחריש סכסוכים עם רוון ואינו לגמרי אובייקטיבי. יגמור - כך המטיח - גיוס א' או ב' הבא. מנת

בשאלות למ.ש. ומקווח שיענו לו. לדבריו עומד אשכול לסנות אליו - ושאל אותי אם לשוחח איתו. אמרתי לו אין כל טיבה לסרב.

בשלוש יצאתי מה"א ובשש מחוז רבע הגענו לצריף שלנו.

בערב עניתי על מכתבים ומחר בבוקר אריה נוסע לה"א. כהנתי לחיים שרצוי לצבצם קבלת אורחים ליום המשי, ולמעט עד כמה שאפשר במגישות.

בשבת הבא 15.8.64 יבואו אצלנו לשדה בוקר ספורן ואחיו. ביום ג' הבא ב-10.30 מסתלמי נחל מאעריקה הצרפתית. בשבת הבא ה' בשעה 15.30 נכדת אונואר ועוד צעירים גרמנים בלויח נחום דז.

ביום 8.7.64, בה' תמוז א' יום ד' יצאנו טעדה בוקר למלון חשיון. למחרת 9.7.64 קיבלתי משלחת משיקנו ושוחחתי איתם על בעיות ישראל ויחסי היהודים כשעה וחצי. במוצ"ש 11.7.64 מגישה בערב עם אשכול. ביום א' 12.7.64 נסעתי לעין חרוד לאזכרת לביא. דיבר מלץ ואני חזרנו באותו ערב למלון השרון. ביום כ' 13.7.64 מגישה עם דר. ליאון, עם חוסר - דרושים לו עוד שבועים לגמר העבודה. מפילא הסכמתי. ב-5 אה"צ משלחת המגבית, שו"ת כנהוג. בערב ברומ. ווייז, למחרת יום ג' 14.7.64 נתן אלטרמן ואלחנן ישיש, על "הטרשת" והעמונות. ב-4 אה"צ אימר הראל. הסביר לי למה התכוון במכתבו אלי ברבר השיחה עם לבון. לבון סיפר לו על "החכנית" אבל לא על הוראה. ביום ד' 15.7.64 אורחי: ההסתדרות מאה"ב (שו"ת), ב-5 אה"צ - על פעולות משרד החינוך. ביום ה' 16.7.64 כל היום אורחים, בעצר אלקנה גלי, ממנה על הסברה, 11 - גבריהו על חוגי תנך בחו"ל, 12 נציגי מפא"א, אה"כ יום נצרת. בשחים רבנים קונטרבסיבים - שו"ת על מצב הדת מה ובאפריקה. ביום ו' 17.7.64 בני אילון ואה"כ יצחק גבון.

ביום ב' 20.7.64 יצאחי לנהלל לחוב חקר המקרא בעמק. בערב הרצאחי על
החנך והעם היהודי. חזרתי בלילה למלון חשרון. ביום ג' 21.7.64, בכית ברל
באיחוד העולמי. הרצאחי ביום ד' - בערב, בהיכל התרבות חידון החנך עד שעה
1 אחרי חצות האולם מלא, חילקתי הנדסים לשלושה חזורים. ביום ה' 23.7.64
ביקור של פרופ. אמריקנים. שו"ת. 30 איש. למחרת ארוחת ערב עם ס.מ.ח.א.
ואחר כך אספה בקמארי. בצהריים היו אצלי אורי לוברני וזיאכא דיבון שבא לדון
קצר מחשב, וב-4 אה"צ סנטור סוציאליסטי בלגי. ביום א' 26.7.64 דני חזן עה
שני חברים, 50 בני נוער מקנדה עם הרב וויינר, שו"ת בנהוב.
17.30 - זאב אחרון, שאלחיו על המועד להנהלת המדרשה, מחבא אוחו מאוד,
אבל מתנגד להעברה מכון מרכוס מהיפה לשדה בוקר. לא יחיה רצוי להיילים
המשחלמים.

ביום ב' (27.7.64) שיעור וחיים ישראלי, הם עצובים. הכל אפור. חוסר
פונק וחריש. דרושים עוד שלושה שבועות לגמר. (ז"א עד 17 באבוסט). בלית
ברירה הסכמתי. אם כי חוסר סבור שדרושים רק עוד שבועיים. ביום ג' 28.7.64,
צעירי קה"ק סאנגליה (שו"ת), בקור של ברקא, ולפנות ערב נציגי מעא"י.
ביום ד' 29.7.64 חוב חנך בביחי בח"א, באו גם פרופסורים גויים, שאלוני שאלות
על חנך וישראל. ביקרו אצלי בדוקר, מ. דיין (רוצח להתסער, דיכרחי על לבו
שלא יעשה זאת) ובלה גולד - קצת מטורפת. ביום ה' גבישה עם צעירי מעא"י
ברוסטן. עניתי על שאלות. בשבע אה"צ ביקור רבנים אמריקנים משלושה חסוגים.
אכלצ שו"ת.